

Katecheze brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho
na setkání mládeže ve Žďáru nad Sázavou čtvrtek 15.8.2002

Vy jste sůl země a světlo světa!

Tato Ježíšova slova jsou zároveň povoláním každého z nás k apoštolátu.-

V celku i jednotlivě.

Nebojíte se přijmout toto povolání.? Přijmout je zcela osobně?

Co tě tváří v tvář tomuto poslání napadá?

Jsem ještě příliš mladý - neumím mluvit - jsem hříšný - jak bych mohl..vyvol si někoho jiného.....

Možná by mnoho z vás řeklo: nemám důvěru v sebe sama.

Nedokážu žít svůj život odvážným a originálním způsobem, protože si nevěřím. to mě svazuje. A protože si nevěřím, nedokážu "zemřít sám sobě"

A protože nedokážu zemřít sám sobě, jsem závislý na tom, co si o mně myslí druzí a tak se vlastně stále schovávám buď za roli mistra světa, který může všechno protože všechno nejlíp ví, nebo roli mučedníka, kterému jeho okolí vůbec nerozumí a on to musí snášet.

Jestliže chceme přijmout své povolání být světlem světa a solí země, musíme především přijmout pozitivně sami sebe se svými omezeními i se svými dary. Jinak se stále budeme cítit sklíčení, neuspokojení, nenaplnění a snít své nereálné sny o budoucnosti.

Musíme pozitivně přijmout sami sebe a to v několika rovinách.

Přijmout se na tělesné rovině. Svět ve kterém žijeme klade na tuto rovinu velký důraz protože je zdrojem velkých zisků pro kosmetický, oděvní, plasticko-chirurgický, časopisecký, reklamní a nevím ještě jaký průmysl, který vám bude stále vsugerovávat, že nejste docela "in". (Tím samozřejmě nemyslím, že o sebe nemáte dbát a tím méně, že máte být jako strašáci do zelí, ale mluvím o přijetí sebe bez sebestřednosti, která neumožňuje jít dál.)

Další rovinou, určitě vyšší a méně povrchní, je rovina psychická. Jedná se o přijetí osobního bohatství jako je např. inteligence, vlohy.... Sebenepřijetí v této oblasti vede k postoji, který by se dal charakterizovat „ode zdi ke zdi“. Buď se cítíme nulou nebo nadčlověkem. Samozřejmě se snahou vypadat vždycky dobře a s nervozitou, která k tomuto postoji patří tak, jako k velbloudovi hrby. A to je vždycky zdrojem velké nejistoty, ve které žebráme o úctu druhých a čekáme na jejich ocenění, vymýšlíme různé exhibice, aby druhým spadla brada a právě to nás uzavírá překvapivě před druhými lidmi a nepřekvapivě před Bohem.

Jak říká jeden psycholog: "Kdo se chce za každou cenu zalíbit druhým, musí se odřít něčeho ze sebe sama, a možná právě toho nejlepšího." Tito lidé prožívají hrůzu z nezdaru, nejsou schopni uznat a klidně přijmout vlastní hřích, nejsou schopni zažít křesťanskou radost z odpuštění. Chtějí být rovni Bohu a protože vidí, že to nedokážou propadají malomyslnosti a pocitům méněcennosti.

Existuje ale ještě jedna rovina přijetí sebe. Je to rovina toho, co jsme a toho, k čemu jsme byli povoláni. Rovina naší vlastní identity, neopakovatelnosti, originality. Jak by náš život byl bohatší a méně monotónní, kdybychom přijali sebe a své poslání v lidské i křesťanské rovině. Znamenalo by to každodenní tvořivost, která by se projevovala v obyčejných věcech, v obyčejných povinnostech, která by bořila veškerou rutinu a odhalovala jedinečnost každého z nás. Právě to by nám dovolilo být sami sebou. Mít úctu a dokonce radovat se z toho, co každému z nás daroval Bůh, abychom byli jeho obrazem. Netrpěli bychom žádným pocitem marnosti a objevovali v sobě stopy Boží podoby a to by uspokojovalo naši žízeň po lásce, dobru, kráse, kterou nosíme ve svém srdci. Objevili bychom, že náš život má nesmírnou cenu, protože je darem Boha a že jej buduje Bůh, jestli mu to dovolíme. Kdo objeví své povolání vyřeší i otázku sebeúcty a také teprve tehdy, když se povolání stane následováním Krista říkajícího Abba, Otče, plně poznáme svou vlastní identitu a objevíme (ovšem už jako svobodní lidé bohatství psychické i tělesné roviny). A objevíme také, že to není jen naše osobní vlastnictví, ale že jsme to dostali od Boha pro druhé.

To je fantastická zkušenost sv. Pavla: už nežiji já, ale žije ve mně Kristus (Gal 2,20) a je to zkušenost těch, kteří odhalili svou identitu v Bohu a dovolili, aby změnila jejich život. A Bůh bohatý ve své tvořivé fantazii tvoří z každého z nás originální dar druhým. To je postoj, ve kterém jedna izraelská dívka před dvěma tisíci lety dokáže říct. Jsem služebnice Páně, věřím ti a chci to, co chceš ty, protože vím, že je to pro mě i pro druhé i pro tebe to nejlepší.

A tak se stala solí země a světlem světa.

Pokračování:

V úvodní části jsem mluvil o předpokladech, které jsou lidské a schválně jsem se vyhýbal těm duchovním. Ale jestliže máme být solí země a světlem světa, tak to znamená, že máme být zvěstovateli, nositeli evangelia. Těmi, kteří přicházejí k druhým a svědčí, často nejen slovy, o tom, co v blízkosti Ježíše zažili. Náš život není uzavřený, je stále otevřený k tvoření toho, co chce Bůh. A tvořit s ním můžeme jen tehdy, jestliže mu otevřeme dveře. Otázkou ale je, jak se

máme naučit umění žít, jaká je cesta ke štěstí? Na to každý z nás v určité fázi života – často ne jednou - hledá intenzivně odpověď.

Evangelizovat, to znamená ukazovat cestu umění jak žít. A to je velmi prosté. Nemusíme znát všechno možné, a to potom nějak složitě vykládat. Pán Ježíš řekl: „*Já jsem přišel na svět, abych zvěstoval radostnou zvěst chudým. Já jsem odpověď na to, co hledáte, já vám ukážu cestu ke štěstí. Já jsem cesta, pravda a život. ...!*

Největší chudobou naší doby je neschopnost radovat se, omrzelost životem. Život se zdá být bez cíle, absurdní, nesmyslný. A právě tato chudoba, o které mluvím, je velmi rozšířena, a to v různých formách. Přitom nezáleží na tom, jestli jde o bohatou či chudou společnost. A neschopnost radovat se produkuje neschopnost lásky. Produkuje závist, lakomství a všechny podoby nelásky, která ničí nás i svět, v němž žijeme. A proto je potřeba být solí země, evangelizovat. Jednoduše řečeno: žít s Ním. Jestliže máme žít s ním, jestliže jsme posláni, tak zakoušíme pokušení. Pokušení netrpělivosti. Chtěli bychom sít a zároveň i sklízet. Nejsme schopni mít trpělivost hospodáře který zaseje a trpělivě čeká, až to vzklíčí, až zrno přinese svůj užitek. Jsme ve velkém pokušení tlaku okolí hledat okamžitě velký úspěch, okamžitě mít před sebou výsledky své práce. Ale právě toto není Boží metoda. Je potřeba přijmout i svou roli malého zrnka, které má vyrůst a vědět, že je to Bůh, kdo dává růst, a ne my, kteří semínko taháme ze země, aby to rostlo rychleji. Kdo to udělá, tak to pokazí a už to nikdy v životě neporoste. V tomto pokušení jsme často vůči druhým. Jdeme do toho naplno, a když to nevyjde, tak ztrácíme chuť a zájem a říkáme: „Ono to nejde“ - a najdeme si vždycky aspoň padesát důvodů, proč bychom to neměli dělat. Velké věci ale vždycky začínají z něčeho malého. A my se musíme naučit pokoře. Musíme se naučit nechat si od Boha ničit často i ty největší plány...

Mluvil jsem o tom, kolik lidí se modlilo, aby při tomto vašem setkání nepršelo, aby bylo pěkné počasí - a ono je to jinak. A přesto si myslím, že ten, kdo nabídl své srdce Bohu, řekne: „Bože, já to přijímám, protože tvoje moudrost je větší než moje.“

Víte, proč si Bůh vyvolil Izrael? Ne proto, že Izrael byl velký, ale právě naopak, že byl nejmenší mezi národy. Řekl: *Vyvolil jsem si tě proto, že jsi nejmenší. A dodává: Já jsem si tě vyvolil proto, že tě miluji.*

Jestliže někdo slova: *Já jsem si tě vyvolil, protože tě miluji*, osobně pocítí, ocitne se na cestě velké otevřenosti vůči Bohu. A nezáleží na tom, jestli žije v nějaké řeholní komunitě nebo v rodině. A tam, kde žije touto jistotou, je schopen být kvasem a proměňovat svět kolem sebe. Jestliže však máme před sebou jen vlastní úspěch, tak nám nejde o Boží království.

Říkal jsem, že jestliže máme přijmout poslání stát se solí země, znamená to zřít se sám sebe o odevzdat se Kristu. Evangelizace nespočívá v mluvení o Bohu. Evangelizace je žití s Bohem a naslouchání. Máme se vlastně stát určitým obrazem Otce. A jestliže se máme stát obrazem Otce, tak to má bezpodmínečně jednu podmínku: a tou je modlitba. V ní máme poznávat, co máme dělat, učit se vidět Božíma očima, vnímat jeho přání. To je bez modlitby nemožné. Všechny metody evangelizace jsou bez modlitby prázdné. Ani Pán Ježíš nezachránil svět pomocí nějakých krásných slov, ale skrze své utrpení a smrt. On umřel pro to, co od něho chtěl Otec. A protože pro něj umřel, tak od Otce dostal nový život. Život, který je životem vykoupených. A právě k tomuto životu máme dojít, když ho budeme následovat. A to není jenom život po smrti, je to život věčný. Je to život, který žijeme uprostřed společnosti, kam nás Bůh zasadil, abychom rostli a kvetli.

Vezměme si příklad svatého Pavla. Řekne se: on byl úspěšný. Ale jeho úspěch nebyl ovocem jeho řečnického umění. Nebyl ovocem jeho pastorační prozíravosti. Pavlova plodnost byla založena na utrpení ve společenství s utrpením Kristovým. Ve schopnosti přijímat Kristův kříž. My kolikrát přijímáme různé jiné kříže všeho možného, ale fantastická věc se stane teprve tehdy, když budeme schopni přijmout kříž Kristův. Tam nám bude Bůh žehnat. Ale k tomuto vede poměrně těžká cesta, která je často připodobněna k porodu. Protože my nemůžeme dávat život druhým, aniž bychom dávali život svůj. A zřít se sama, najít způsob, jak darovat vlastní život, to je celé umění života. Pán Ježíš říká: „*Kdo ztratí svůj život pro mě a pro evangelium, ten ho nalezne*“. Teprve tehdy začneme žít. Tehdy budeme svobodní a schopní přijímat všechny dary, kterými nás Bůh zahrnuje. My se je často bojíme přijmout. Jsme zalezlí a plní strachu, nepřijímáme to, co nám Bůh chce darovat k tomu, abychom byli darem pro druhé. Hledat dobro – to je velmi nepohodlné.

Ted' se dostávám ještě k jednomu úskalí: život s Kristem neznámá moralizování, postoj: ted' musím udělat toto a toto, toto zase nesmím! Redukovat život s Pánem jenom na morálku, znamená odcizit se Kristovu poselství, protože on dává dar nového přátelství, on dává dar společenství. Dar, ze kterého vyrůstá potom všechno to ostatní (samozřejmě taky ta morálka, ale jen jako jeho součást). Máme se tedy obrátit k němu a najít před Bohem sebe, svoji zodpovědnost. Tam, kde ji najdeme, tam se s ním setkáme. Tehdy se narodí „MY“. Každý by měl mít u toho, co dělá, „visačku kvality“. Něco jako: vyrobil Petr Vopršálek ve spojení s Bohem. Nebo: vyrobil Bůh ve spolupráci s Petrem Vopršálkem. A tam si dosad'te každý svoje jméno. Teprve v takovém případě se odehrává správná evangelizace. Taková, která má dlouhé trvání. Evangelizace, která spočívá jen ve slovech, má krátké trvání.. Hlásat Boha znamená uvádět do vztahu k němu. Jestliže máte někomu ukázat Boha, máte uvádět toho

člověka do vztahu k Bohu . To znamená učit ho modlitbě. To nedokážete bez toho, aniž byste sami do tajemství modlitby nepronikli.

Následovat Ježíše znamená napodobovat ho. Znamená to dojít k sjednocení s Bohem Otcem, tak, jak k němu došel i On. Znamená to přijmout kříž. Přijmout jeho starosti o svět. A to často není snadné.

A přesto se kříž stává vždycky znamením Boží lásky ke světu.

Znamením Boží lásky k nám.

Znamením odpuštění.

Znamením vykoupení z prázdného způsobu života.

Znamením přetvoření našeho způsobu života do něčeho nového.

Kdo vypustil kříž, vypustil vlastně podstatu křesťanství. Takhle o tom píše sv. Pavel třeba v 1. listu Korint'ánům. A to k čemu máme dojít je věčný život. Život, na kterém máme podíl už nyní. Život, ve kterém Ježíš přijímá naše hříchy a bere je na sebe a nám dává stále nový život, ze kterého se můžeme radovat, ve kterém máme své poslání pro druhé. Bůh není konkurentem našeho života, je zárukou velikosti každého z nás.

A tak se vracíme k tomu, od čeho jsme vyšli. Jestliže hovoříme o Bohu a o člověku, tak vlastně sdělujeme všechno, a celé křesťanské poselství je z tohoto hlediska velice jednoduché. A já si přeji, aby co nejvíce lidí bylo obdarováno vámi. Jdete po cestě, která je plná naděje. Modlím se za Vás, abyste na ní našli své pravé povolání. A abyste skutečně byli solí země a světlem světa.

Kéž se tak stane.